

Gebiedsvisie Ten Boer + visie- en kansenkaart
Ten Post

13728

0818

GEMEENTE TEN BOER

VOORSTEL AAN B&W

Datum:	9 augustus 2017	Betreft ingekomen stuk van:	Reg.nr.	TB.17.65431.82			
Onderwerp:	gebiedsvisie Ten Boer + visie- en kansenkaart Ten Post						
Opsteller:	5.1.2e						
Afdeling:	Stadsontw O&U	d.d.	paraaf.				
Voor akkoord:	Beleidsregisseur	15/8			S	B	W
Voor gezien:	Secretaris	24/8	5.1.2e	Akkoord			5.1.2e
Voor gezien:	Portefeuillehouder	18/8/17		Bespreken	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
				V.k.a.			
Andere betrokken beleidssectoren:	Naam (ini.)	d.d.	paraaf	Datum B&W vergadering:	29 AUG. 2017		
☒ ja ☐ n.v.t.				Agendapunt:	007.		
Beleidsregisseur Welzijn							
Beleidsregisseur Ruimte							
Regisseur aardbevingen en gebiedsversterkingsplannen							
Advies:	<ol style="list-style-type: none"> de Gebiedsvisie Ten Boer vast te stellen de gemeenteraad per brief informeren over de gebiedsvisie 						
Bestuursopdracht:	Kruis aan wat van toepassing is ☒ Nee ☐ Ja (Zie volgende pagina voor details)						
Kostendekking:	<ol style="list-style-type: none"> De ambtelijke werkzaamheden hiervoor worden deels ondergebracht binnen de bestaande DVO en daarnaast stelt Ten Boer een deel van de lumpsum gelden van de NCG beschikbaar voor Groningen. Fysieke maatregelen worden gedekt uit budgetten vanuit de lopende beheer- en onderhoudsplannen. In de wensenlijst die in september aan de raad zal worden voorgelegd is voor het onderwerp Openbare ruimte in relatie tot grootschalige versterking een investeringsbedrag van € 400.000,- gevraagd. Hierover vindt in uw college separaat besluitvorming plaats. 						
Handtekening controller:	5.1.2e						
Besluit:	Conform, en alle redactionele wijzigingen in de raadsbrief.						
Effecten voor de nieuwe gemeente:	Hoewel de huidige gemeente Groningen nu ook gevolgen ondervindt van de gaswinning/ aardbevingen zal er na de herindeling per 1 januari 2019 op dit dossier voor de nieuwe gemeente een andere situatie ontstaan. Binnen de gemeente Ten Boer is er in tegenstelling tot de huidige gemeente Groningen sprake van een forse versterkingsoperatie en een scholenprogramma. Het uitvoeren van de versterkingsopgave in het kader van de aardbevingsproblematiek zal mogelijk ook leiden tot (forse) investeringen in de openbare ruimte. Daarnaast spelen er op het platteland een aantal zaken die niet in de stad voorkomen. Vanaf 1 januari 2019 is de nieuwe gemeente Groningen dé aardbevingsgemeente.						

Aanwijzingen voor de uitvoering:

<p>Inleiding</p>	<p>Eind 2016 is het tweede meerjarenprogramma (MJP), met als ondertitel Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen, vastgesteld.</p> <p>Het MJP gaat uit van een gebiedsgerichte aanpak van de versterkingsopgave. Dit omdat de uitvoering meer moet zijn dan het objectgericht versterken van gebouwen. De NCG stelt daarvoor gebiedsversterkingsplannen op. Op grond van het MJP stellen gemeenten gebiedsvisies op. De gebiedsvisie is een visiedocument voor de gemeente Ten Boer waarin een samenvatting van alle bestaande gemeentelijke visies zijn verwerkt en die moet uitmonden in een kansenkaart per dorp. De visie zal als input dienen voor het door de NCG op te stellen gebiedsversterkingsplan voor de dorpen.</p>
<p>Onderbouwing van het advies: Informatie / probleemanalyse (2) Beoogd effect: a) wat willen we? B) wanneer zijn we tevreden? (3) Beleidsmaatregelen: wat gaan we daarvoor doen? (4) Beschikbaar budget: wat mag het kosten? (5) Conclusie / advies (6)</p>	<p>Zoals het zich nu laat aanzien worden alle gebouwen in de dorpen Ten Post, Ten Boer, Woltersum, Lellens en Wittewierum geïnspecteerd en geëngineerd.</p> <p>De uitkomsten van de eerste versterkingsadviezen geven een forse versterking aan van de tot nog toe geïnspecteerde woningen. Dit betekent dat er een forse aanslag gedaan wordt op de bewoners van deze woningen waarbij zij waarschijnlijk voor kortere of langere tijd niet in hun woning kunnen blijven wonen.</p> <p>Als gemeente willen we dat de negen dorpen sterke en leefbare dorpen blijven (ook na de herindeling). Goeddoordachte versterkingsplannen met (koppel)kansen kunnen hieraan bijdragen.</p> <p>Doel is dat de inwoners van onze gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zich veilig voelen in hun woning. • Zich veilig en prettig voelen in hun woonomgeving • Tevreden zijn met de afhandeling (zowel betrokkenheid als met het uiteindelijke resultaat) van de versterkingsopgave. • Tevreden zijn met het pluspakket duurzaamheid dat is aangebracht op woningniveau en/of straat of dorpsniveau • Het tevredenheidsniveau is toegenomen wat betreft inrichting en sociale cohesie van het dorp. <p>Gemeentelijke doelstellingen zijn dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De woningen voldoen aan de daarvoor geldende richtlijnen en minimaal twee (energie)klassen zijn opgeschoven richting A. • De sociale structuur van het dorp is verbeterd conform de dorpsvisies uit 2016 • De gemeentelijke ambities zoveel mogelijk zijn/worden gerealiseerd op het gebied van: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wonen ○ Levensloopbestendigheid ○ Duurzaamheid ○ Kwaliteit en inrichting openbare ruimte ○ Leefbaarheid <p>Als gemeente willen wij onze bewoners zo veel mogelijk ondersteunen en waar nodig en mogelijk (vanuit onze gemeentelijke rol) ontzorgen. Dit doen wij door er bij de NCG op aan te dringen om de bewoners goed mee te nemen in dit proces, de eigen gemeentelijke werkzaamheden aan de openbare ruimte af te stemmen op de versterking en door het creëren van koppelkansen.</p>
<p>Communicatie: Met wie al gecommuniceerd? Met wie moet het nog? Via welke middelen (brief, advertentie, info-bijeenkomst, persbericht, interne communicatie)? Wanneer? Waarom geen communicatie?</p>	<p>Voor dit najaar staat de dorpenronde gepland. De opgestelde dorpsvisies en de overkoepelende leefbaarheidsvisie zal de basis zijn waarop de gesprekken gevoerd zullen worden (voorjaarsnota 2017). Hoofdvraag is: welke concrete zaken uit de visies willen de inwoners vormgeven en welke rolverdeling zal er zijn tussen gemeente en inwoners zelf? M.n. de nog op te stellen kansenkaarten kunnen tijdens de dorpenronde worden aangescherpt.</p>

	Na vaststelling van de gebiedsvisie vindt verdere afstemming plaats met de NCG.
Financiële aspecten van het advies: Dekking. Subsidies. Over-onderschrijding. M.I.P. Inkomsten	<ol style="list-style-type: none"> 1. De ambtelijke werkzaamheden hiervoor worden deels ondergebracht binnen de bestaande DVO en daarnaast stelt Ten Boer een deel van de lumpsum gelden van de NCG beschikbaar voor Groningen. 2. Fysieke maatregelen worden gedekt uit budgetten vanuit de lopende beheer- en onderhoudsplannen. 3. In de wensenlijst die in september aan de raad zal worden voorgelegd is voor het onderwerp Openbare ruimte in relatie tot grootschalige versterking een investeringsbedrag bedrag van € 400.000,-- gevraagd. Hierover heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Dit zal naar verwachting tegelijkertijd met dit voorstel in uw college worden geagendeerd.
Juridische aspecten: Wettelijke basis. Bezwaar – beroep. Handhaving. Hoorzitting. Dwangsom	
Vervolprocedure Presidium, Raadscommissie, Raad, OR e.d.	De gemeenteraad wordt met bijgevoegde brief geïnformeerd over de gebiedsvisie.
Bijlagen Kruis aan wat van toepassing is	☐ Ingekomen brief van ☒ Ontwerp uitgaande brief ☐ Persbericht ☐ Formele publicatie ☐ Informatieve notitie voor de raad/commissie ☐ Kadernotitie / opiniërende notitie voor de raad ☐ Raadsvoorstel + ontwerp-besluit ☒ gebiedsvisie Ten Boer

Gebiedsvisie Ten Boer

“Krachten bundelen, kansen zien en benutten!”

Aanleiding

Eind 2016 is het tweede meerjarenprogramma (MJP), met als ondertitel Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen, vastgesteld. Hiermee ligt er voor de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) een programmatische aanpak gericht op veiligheid en een kansrijke toekomst voor Groningen en de Groningers.

“Krachten bundelen”

Het MJP gaat uit van een gebiedsgerichte aanpak van de versterkingsopgave. Dit omdat de uitvoering meer moet zijn dan het objectgericht versterken van gebouwen. Hierbij wordt naast het bouwkundig versterken ook gekeken naar aspecten zoals verduurzaming, leefbaarheid (in de breedste zin van het woord) en zorg (bijvoorbeeld het levensloopbestendig maken van de woning). Dit gaat zowel om woningen als erfgoed (monumentale panden, beeldbepalende panden, stedenbouwkundige structuur). Hierbij vinden wij het van belang krachten te bundelen en gezamenlijk (inwoners, NCG, gemeente, subsidieverstrekkers, etc.) te kijken naar de kansen die de versterkingsopgave biedt. Dit gaat zowel om te kijken naar wat alle partijen kunnen bieden en de afstemming hiertussen, maar meer nog om wat de dorpen nodig hebben om goed gebruik te maken van de (koppel)kansen die zich aanbieden. Wij willen, het liefst samen met de NCG, de dorpen ondersteunen en stimuleren in de (financiële) kansen die de gebiedsversterkingsopgave met zich meebrengt.

De NCG stelt gebiedsversterkingsplannen op. Op grond van het MJP stellen gemeenten gebiedsvisies op. Deze visie, conform het MJP, zal als input dienen voor het door de NCG nog op te stellen gebiedsversterkingsplan voor de dorpen.

Voor u ligt de gebiedsvisie voor de gemeente Ten Boer. Het geeft de hoofdkeers aan die we willen varen wanneer we aan de slag gaan met de opgaven voor de dorpen in onze gemeente. Deze hoofdkeers is niet nieuw, maar gebaseerd op recente beleidsdocumenten, zoals de Leefbaarheidsvisie van begin dit jaar, de Woonvisie 2016-2020 en de Duurzaamheidsvisie van 2016. Daarmee bouwen we in principe voort op gemaakte keuzes en bestaand beleid.

Goede dingen doen!

De gebiedsvisie is daarmee echter geen statisch document. Het is een visie die ruimte laat om nieuwe kansen te zien en te benutten, en de koers te verleggen wanneer dat nodig is en in te spelen op veranderingen die zich aandienen. Onze inzet is de goede dingen te doen. Bestaand beleid mag dan niet in de weg staan. Het gaat dan ook veeleer om behoud van eigenheid en identiteit. Belangrijke waarden die vragen om gehandhaafd en benut te worden als ontwikkelingen, kansen of bedreigingen zich voordoen; ze vormen daarom mede het vertrekpunt.

De gebiedsvisie helpt ons zicht te krijgen op mogelijke (koppel)kansen en deze te agenderen en “op de kaart te zetten”. Daarvoor stellen we per dorp een zogenaamde kansenkaart op. De kansenkaart maakt inzichtelijk waar (koppel)kansen liggen en welke beleidskaders, uitgangspunten en waarden daarop van toepassing zijn. Als we dus ergens aan de slag gaan, met bijvoorbeeld een versterkingsopgave, weten we niet alleen wat het vertrekpunt is, maar ook wat daarvoor de bouwstenen zijn en welke wensen en ambities er voor dat gebied in beeld zijn, omdat zij bijvoorbeeld zijn benoemd in de dorpsvisie. Hierbij kijken we uiteraard ook naar wat er op de planning staat op basis van de onderhoud- en beheerprogramma's voor de openbare ruimte en bijvoorbeeld sportvoorzieningen.

Verdere agendering, prioritering en inzet van middelen vindt plaats op het moment dat de opgaven zich concreet gaan aandienen.

De eerste kansenkaart heeft betrekking op Ten Post, omdat daar de versterkingsopgave op dit moment het meest concreet is en het meest dichtbij. De andere kansenkaarten volgen later dit jaar.

Ten Boer, augustus 2017

Leeswijzer

De gebiedsvisie bestaat uit twee delen. Deel 1 gaat in op de bouwstenen van de gebiedsvisie voor de gehele gemeente. Feitelijk zijn het de uitgangspunten en is het de bril waardoor we naar de diverse versterkingsopgaven in onze dorpen (gaan) kijken.

Deel 2 bestaat uit de kansenkaarten per dorp. We beginnen met Ten Post. De andere dorpen volgen later dit jaar. De gebiedsvisie is daarmee niet in een keer af, maar wordt aangevuld voor die dorpen waar de (koppel)kansen inzichtelijk worden.

Deel 1 De bouwstenen

1.1 Hoofdthema's uit de leefbaarheidsvisie zoals die door de raad is vastgesteld

Het wonen en leven in de dorpen verandert. De oorzaak ligt veelal buiten de gemeente, maar heeft lokaal wel degelijk impact. Denk aan de doorgaande decentralisatie, het scheiden van wonen en zorg, een groeiend beroep op de zelfredzaamheid en burgerkracht van inwoners, stijgende energielasten en een afnemende bevolkingsontwikkeling. Voor de dorpen betekent dit: nadenken en keuzes maken hoe je ervoor zorgt dat de leefbaarheid in alle negen dorpen overeind blijft, of waar mogelijk zelfs beter wordt. Als gemeente willen we dat de negen dorpen sterke en leefbare dorpen blijven, ook na de herindeling.

De dorpen hebben daarvoor met ondersteuning van KAW dorpsvisies opgesteld. Die hebben vervolgens als onderlegger gediend voor de in februari van dit jaar vastgestelde leefbaarheidsvisie. De hieronder opgenomen thema's en onderwerpen kwamen in de verschillende dorpsvisies veelvuldig aan bod.

Behoud van 'voorzienende' dorpen

Inzet is behoud van het huidige voorzieningenniveau. Vanuit de gemeente streven we na dat Ten Boer als aantrekkelijke woongemeente goede voorzieningen kent. Uitgangspunt is hierbij het in stand houden van voorzieningen, mits de kwaliteit en exploitatie houdbaar en goed is. Daar waar nodig kijken we hoe burgerkracht ingezet kan of moet worden. Hierbij zijn we ons bewust dat er grenzen zitten aan wat vrijwilligers kunnen organiseren.

Hiervoor zetten we in op:

- **gezamenlijk in stand houden van de scholen**
- **nog beter benutten van maatschappelijke voorzieningen**
- **vergroten fysiek en digitale bereikbaarheid**
- **Aandacht voor invulling en uitstraling van het Koopmansplein**

Scholenprogramma

Door de raad van Ten Boer is een scholenprogramma vastgesteld. Dit plan vormt de basis van de gemeentelijke besluitvorming rondom het aardbevingsbestendig maken van de scholen binnen de gemeente Ten Boer. Het plan combineert de informatie over de noodzakelijke bouwkundige versterkingen voor het aardbevingsbestendig maken van de scholen en de onderwijskundige transitie. Met de NAM en de schoolbesturen zijn hierover (financiële) afspraken gemaakt

waarbij er in het dorp Ten Boer een één kindcentrum (twee scholen en kinderopvang kids2be) gerealiseerd wordt en dat de ander scholen in de gemeente versterkt zullen worden.

Een passende en duurzame woningvoorraad

Wonen is in het kader van het brede thema leefbaarheid een belangrijk onderwerp. Basis daarvoor is de in 2016 vastgestelde woonvisie 2016-2020.

Streefbeeld (Woonvisie 2016-2020)

De gemeente Ten Boer is weer een gebied waar veilig en comfortabel gewoond kan worden. De gemeente staat ook zo bekend bij potentiële kopers. De verstedingsopgave is nog volop in uitvoering maar heeft zijn vruchten reeds afgeworpen. Aangepakte woningen zijn goed bewoonbaar en energiezuinig. De inwoners van Ten Boer voelen zich weer veilig in hun eigen woning en de directe woonomgeving. Verschillende financiële regelingen hebben weer ruimte gecreëerd op de woningmarkt, zodat de doorstroming op de koopwoningmarkt is bevorderd. Dit heeft zijn invloed op de kansen voor bijvoorbeeld jongeren die graag in de gemeente willen blijven wonen. Ook jonge gezinnen weten de gemeente weer te vinden. Dit doordat ze hier relatief goedkope woningen (ten opzichte van de stad) kunnen vinden die ook nog eens energiezuinig zijn.

Er is voldoende huurvoorraad voor jongeren en senioren die graag in de gemeente willen blijven wonen. Naast de koopwoningen is ook het aanbod huurwoningen voor deze doelgroepen vergroot. Sociale huurwoningen zijn ook voor deze doelgroepen nog steeds betaalbaar zodat de gemeente Ten Boer ook aantrekkelijk genoeg blijft.

Ook voor statushouders is er voldoende woonruimte beschikbaar in de gemeente Ten Boer.

Nieuwbouwplannen zijn goed afgestemd op de verwachte vraag. Zowel in kwantitatieve zin als in kwalitatieve zin. Hierbij is ook ruimte voor andersoortige woonvormen en waar mogelijk het 'experiment'.

Woningen zijn in 2020 op grote schaal verduurzaamd of men is hier volop mee bezig. Het concept 'Nul op de Meter' is hierbij leidend. Dit geldt zowel voor sociale huurwoningen als particulier eigendom.

Hiervoor zetten we in op:

- ***Geschikte woningen voor de verschillende doelgroepen***
- ***Laten zien wat Ten Boer te bieden heeft***
- ***Stimuleren van initiatieven***
- ***Oplossingen zoeken voor leegstand vastgoed***

Op weg naar een duurzame gemeente

De duurzaamheidsvisie (2016) biedt het kader om onze gemeentelijke inspanningen te richten: wat willen we bereiken, hoe organiseren wij dat en met wie en welke prioriteiten kiezen we daarbij.

Hiervoor zetten we in op:

- ***Verduurzamen, versterken en verbeteren van de (woning)voorraad***
- ***Het stimuleren lokale energiecoöperaties***
- ***Voor Ten Boer is aardgasloos bouwen één van de speerpunten, als mede ondertekenaar van de Green Deal Aardgasvrije Wijken***

Zorg samen organiseren

Een deel van de professionele dienstverlening die wegvalt, dient opgevangen te worden in het eigen netwerk van familie en burens. Dit is een uitdaging. Het is met name van belang dat de signaleringsfunctie in het dorp aanwezig is. Om dit te kunnen realiseren is voldoende draagkracht in het dorp nodig. In de dorpen waar dit nog onvoldoende sterk is houden wij een vinger aan de pols en nemen wij een begeleidende rol door de zelfredzaamheid te vergroten of deze dorpen te koppelen aan sterke dorpen.

Naast het behouden van de Deel op de manier waarop het nu werkt, willen wij het concept van de Deel ook verder door ontwikkelen. De dorpscoaches willen meer preventief werken vanuit de Deel. Ook het meer oppakken en ondersteunen van ideeën en initiatieven, om onder andere de zelfredzaamheid in de dorpen te vergroten, is een doel voor de komende jaren.

Verkeersveilige en aantrekkelijke dorpen

Een (verkeers)veilige woonomgeving draagt bij aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van een dorp en gemeente. Dit geldt voor zowel het verplaatsen ter voet, per auto of fiets, als wel het verplaatsen binnen het dorp of tussen dorpen.

Hiervoor zetten we in op:

- **Verbeteren van de plattelandswegen**
- **Snelheidslimiet handhaven**
- **Aantrekkelijke gemeente voor fiets- en wandelrecreatie**

Aardbevingen: veiligheid en vertrouwen

Veiligheid en vertrouwen

Bij het uit te voeren versterkingsprogramma is de veiligheid van de bewoners basisvoorwaarde. Een veilige woonomgeving is van belang voor huidige bewoners, maar ook voor potentiële nieuwe bewoners. Dit wordt onder publieke regie uitgevoerd. In samenwerking met de NCG is de gemeente eerste aanspreekpunt. Ook om de frustraties rondom de schadeafhandeling en de procedures daaromheen zoveel mogelijk te verbeteren en de belangen van haar inwoners te behartigen.

Het verbeteren van de leefbaarheid, verduurzaming en behoud van waardevermeerderingsregelingen hebben een grote invloed op de lokale woningmarkt. Op het gebied van aardbevingen streven wij er naar vrijgekomen vergoedingen zichtbaar in zetten ten goede van de bewoners.

1.2 aanvullingen vanuit het college op de leefbaarheidsvisie

Een passende en duurzame woningvoorraad

Ruimte voor experimenten met vernieuwende bouwwijzen / huisvesting. (o.a. Tiny houses)

Aardbevingen: veiligheid en vertrouwen

De bewoner moet meer dan tot nog toe centraal staan in bij opgetreden schade en de versterking van zijn woning.

Ook is het nodig dat wij, gezien de vele keuzes en ingrepen in hun persoonlijke situatie, onze inwoners ontzorgen

Krimp

Het inwonersaantal van Ten Boer zal niet langer groeien, zoals tot voor kort gedacht werd. De bevolking zal volgens de trendprognose met ongeveer 12% afnemen van ongeveer 7.480 inwoners in 2015 naar 6.540 in 2030. Dit betekent dat het dorp Ten Boer ook niet meer verder zal groeien. Verwacht wordt dat het aantal inwoners ook in dit dorp zal dalen.

Onze gemeente is een typische forensengemeente. Het aantal mensen tussen de 40 en 50 jaar en kinderen tussen de 10 en 20 jaar is sterk vertegenwoordigd. Dit zijn met name gezinnen. Deze gezinnen zorgen echter niet voor een permanente bevolkingsgroei. Veel van deze gezinnen kiezen namelijk specifiek tijdelijk voor Ten Boer als veilige basis om kinderen op te voeden. Wanneer de kinderen groter zijn, neemt de aantrekkingskracht van de culturele voorzieningen van de stad Groningen toe. Dit verklaart een relatief hoog emigratiecijfer, omdat bewoners verhuizen naar de stad of elders in de regio.

Wij willen hierbij fungeren als contramale van de stad

Hiervoor zetten wij in op:

- **Bieden van rust, ruimte in combinatie met goede bereikbaarheid.**
- **Aantrekkelijke en verzorgde dorpen**
- **Gemeente dichtbij houden ook na de herindeling.**

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en structuren

Op dit moment wordt het gebouwde erfgoed in de gemeente nader geïnventariseerd. Om ervoor te zorgen dat de dorpen mooi en leefbaar blijven, worden de waardevolle structuren (zoals historische routes), ensembles (buurten of reeksen panden met een sterke ruimtelijke samenhang en eigen identiteit) en karakteristieke en beeldbepalende panden in beeld gebracht.

Het cultureel erfgoed is belangrijk als drager van de lokale identiteit.

De inventarisatie zal later dit jaar zijn afgerond.

Op basis van de gesignaleerde waarden op object, ensemble en dorpsniveau wordt door de gemeente ruimtelijk kwaliteitsbeleid geformuleerd hoe om kan worden gegaan met de opgave voor versterking, sloop of vervangende nieuwbouw.

Lopende uitvoeringsprogramma's onderhoud en beheer

Bij de opgaven en ontwikkelingen in onze dorpen kijken we vooral ook naar de kansen om nieuwe ontwikkelingen en regulier werk op basis van onze beheer- en onderhoudsprogramma's bij elkaar te brengen.

Hiervoor zetten we in op:

- *Het initiëren van logische ontwikkel-, bouw- en werkstromen*

Deel 2 “krachten bundelen, kansen zien en benutten”

Vanuit de gedachte “krachten bundelen, kansen zien en benutten” stellen we op basis van de bouwstenen uit H1 en de dorpsvisies per dorp een visie- en kansenkaart op. Deze kaart geeft aan waar (koppel)kansen liggen. Als we dus ergens aan de slag gaan met een versterkingsopgave dan weten we (in een oogopslag) met welke ingrediënten, bouwstenen en/of meer specifieke wensen en ambities vanuit de dorpen we dat moeten doen. De eerste kaart heeft betrekking op Ten Post, omdat daar de versterkingsopgave op dit moment het meest concreet is en het meest dichtbij. De kaarten voor de andere dorpen volgen later dit jaar.

Naast de specifieke (koppel)kansen per dorp zijn er (koppel)kansen die voor de gehele gemeente interessant zijn. Zo kijken we naar de mogelijkheden voor blijversleningen en duurzaamheidsleningen.

Ten Post: kruispunt van water en wegen!

Wat maakt Ten Post Ten Post?

Cultuurhistorische karakterschets

De plaatsnaam Ten Post wordt voor het eerst vermeld in een Friestalig verdrag uit 1385. Waarschijnlijk betekent het 'bij de houten brug', namelijk de houten brug over de Fivel.

In 1424 werd het deel van het Damsterdiep naar Groningen gegraven. Het jaagpad nam uiteindelijk het verkeer over van de Stadsweg, waardoor Ten Post de vorm van een kanaaldorp kreeg. Dat nam niet weg dat bij de Stadsweg het buurtschap Krödeburen ontstond. Aan de noordkant van Ten Post lag de borg Tammingahuizen.

Ondanks dat Ten Post tot in de 19e eeuw geen eigen kerk bezat, vormde het dorp tot op zekere hoogte een eigen kerspel, dat zich onderscheidde van het moederdorp Wittewierum.

De school (aan de zuidkant van de weg naar Wittewierum), die onderdeel was van de kosterij van Wittewierum wordt voor het eerst genoemd in 1602. Mogelijk is hij al veel eerder gesticht door het klooster Bloemhof. Tot het dorp behoorden tevens de wierden Huisburen en Oldersum, die vermoedelijk tot het einde van de middeleeuwen bewoond werden. Oldersum oftewel *Aldulfashem* wordt al rond het jaar 1000 genoemd. In 1745 onderscheidde men vier buurtschappen of kluften:

1. Ten Post ten zuiden van het Damsterdiep (met Huisburen, Oldenhuis en een deel van Oosterdijkshorn)
2. Ten Post ten noorden van het Damsterdiep (met een deel van Oosterdijkshorn)
3. Krödeburen langs de Stadsweg
4. Oldersum (met Winneweer en Tammingahuizen).

De zestiende eeuw was een onrustige periode in de geschiedenis van Groningen. Nadat Johan Rengers van Ten Post de zijde van hertog Albrecht van Saksen gekozen had, werd in 1499 Ten Post ingenomen door een troep van 300 à 500 door de stad Groningen gehuurde soldaten. In 1501 werd in Ten Post geplunderd en gemoord door soldaten van graaf Edzard I van Oost-Friesland. In 1536 werd Ten Post geplunderd door de bende van Meindert van Ham, nadat Georg Schenck van Toutenburg hen verdreven had uit Appingedam.

In de herfst van 1944 werd het land tussen Eemskanaal en Damsterdiep onder water gezet. Op 15 april 1945 blies een Duits *Sprenkcommando* de draaibrug over het Damsterdiep op, waarbij ook de omgeving grote schade opliep. Na de bevrijding van de stad Groningen werd op dinsdag 17 april ook Ten Post door Canadese troepen bevrijd.

Het landschap van Ten Post is gelegen op de overgang van Hoogeland naar Lageland, van Wierdenland naar Wolden, van akkerbouw naar veeveelt en van rechte naar slingerende wegen en waterlopen.

Het dorp wordt dwars doorsneden door het oude Damsterdiep en de nog oudere Stadsweg en versierd door de meanders van de Fivel. Ten Post is een nederzetting op het kruispunt van water- en wegverbindingen. Dit zijn tevens de belangrijke structuurbepalende elementen (Damsterdiep en N360). Het dorp kent geen duidelijk centrum.

Ten Post heeft een aantal cultuurhistorische elementen. De molen aan de Eestumerweg is monumentaal, net als dat de preekstoel en de setting in de kerk aan de B. Kuiperweg beschermd monument is. Ook een oorspronkelijke winkelwoning uit 1910 aan de oude Rijksweg en een oorspronkelijke rentenierswoning met achterhuis aan de Eestumerweg 1 zijn monumentaal. Daarnaast zijn er nog twee karakteristieke panden in Ten Post die vanwege hun geschiedenis cultuurhistorische waarde hebben. Dit zijn de gereformeerde kerk aan de oude Rijksweg en de voormalige school met onderwijzerswoning uit 1907.

Naast monumentale panden heeft Ten Post ook een aantal karakteristieke dorpsranden. Dit zijn de randen van het dorp welke een nog goed zichtbare historische en/of karakteristieke structuur hebben en niet in ernstige mate zijn aangetast door latere toevoegingen zoals bijgebouwen en aanbouwen. De gave dorpsranden zijn het zuidelijk deel van de oude Rijksweg langs het Damsterdiep, het Jaagpad en de randen langs de Eestumerweg en de Stadsweg.

De centrale ligging van Ten Post in Noord-Oost Groningen, op een kruispunt van weg- en waterwegen, in een waardevol landschap biedt een uitstekende basis voor de verdere ontwikkeling van het toerisme. Evenals de nabijheid van t Roegwold en het Schildmeer en de historische steden Groningen en Appingedam.

Bron: wikipedia

Voor u ligt de visie- en kansenkaart voor het dorp Ten Post. Het geeft de koers aan die we willen varen wanneer we aan de slag gaan met de opgaven voor Ten Post. Deze koers is niet nieuw, maar gebaseerd op recente beleidsdocumenten, zoals de Leefbaarheidsvisie van begin dit jaar, de Woonvisie 2016-2020 en de Duurzaamheidsvisie van 2016. Daarmee bouwen we in principe voort op gemaakte keuzes en bestaand beleid. Op basis hiervan hebben wij onze ambitie voor Ten Post in relatie tot de versterkingsopgave benoemd.

De gemeentelijke ambities voor Ten Post in relatie tot de versterkingsopgave

Uitgangspunten:

- De door het dorp opgestelde dorpsvisie
- Ambities zijn soms toepasbaar op het gehele dorp maar het kan ook voorkomen dat het gaat om aspecten die betrekking hebben op buurt/ straatniveau of zelfs op kavel/ woningniveau.

Wonen: kwaliteit van de (bestaande) woningvoorraad

- Bevordering van de levensloopbestendigheid van de woningen.
- Bij eventuele sloop en herbouw van woningen gaan we eerder voor kwaliteit dan voor kwantiteit. Dit kan leiden tot minder maar betere nieuwbouw. Daarbij kan het ook gaan om meer woningen voor gezinnen en starters.
- Geen ongestructureerde sloop/ nieuwbouw mede ter voorkoming van "lege" plekken in het dorp.
- Er wordt voldoende gebruik gemaakt van het in het MJP 2017 – 2021 vermelde flankerend beleid en zoveel mogelijk gecombineerd met andere (provinciale en landelijke) bestaande regelingen. Daarbij gaat het dan om een financiële regeling t.b.v. achterstallig onderhoud en gewenste verbouwingen / woningaanpassingen, verduurzaming bij versterking e.d.
- Er wordt een goede herbestemming gevonden voor leegkomende bebouwing (bijvoorbeeld Lessenaar)
- De monumentale en karakteristieke panden in Ten Post worden behouden en verbeterd.

Duurzaamheid ("Ten Boer energieneutraal in 2035")*

- In Ten Post staan energiezuinige woningen.
- Ten Post is zelfvoorzienend wat betreft haar energiebehoefte.
- Ten Post is energieneutraal zowel op dorpsniveau als op individueel woning / pand niveau.

* Dat wil zeggen dat alle gebruikte energie in 2035 CO2-neutraal geproduceerd moet zijn

Scholen

- De bestaande school De Wieken wordt versterkt door de NAM/CVW en in overleg met de gemeente en de schoolbesturen voorzien van een pluspakket (onderwijskundige en duurzaamheid).
- Bij versterking wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande mogelijkheden om te komen tot een duurzame school.

Openbare ruimte

- Waar mogelijk het regenwater afkoppelen van de riolering.
- De kwaliteit van de openbare ruimte is na versterking minimaal dezelfde als de huidige.
- Bij een (forse) sloop/ nieuwbouw wordt ook de openbare ruimte opnieuw ingericht door een hogere kwaliteit. Hierbij gaat het ook om groenvoorzieningen en verkeer.
- De versterkingsopgave wordt benut om de verkeerssituatie in het dorp te verbeteren en een duidelijker centrum te creëren.

Buitengebied

- De monumentale en karakteristieke panden in het buitengebied zijn behouden gebleven en verbeterd.
- Er wordt gebruik gemaakt van het Programma Groninger Schuren en Stallen met daarbij aandacht voor afstemming tussen de uitvoering van stallen en woongedeelten.

Algemeen

- Sociaal: de komende periode van de versterkingsopgave het dorp "bijelkaar houden". Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de bestaande structuur "De Deel".
- Er is "ruimte" gecreëerd om elkaar te ontmoeten in Ten Post.
- Als gemeente (ook via de NCG) de inwoners faciliteren, door te zorgen voor een snelle afhandeling van vergunningen, vragen en verzoeken e.d.

- De sfeer en het karakter van het dorp behouden en waar mogelijk verbeteren.
- Tijdelijke huisvesting/wisselwoningen worden in of om het dorp gerealiseerd.
- Ten Post heeft haar karakter als Ommelander dorp in een waardevol landschap behouden.
- Ten Post is een up-to-date dorp met een goede internetverbinding.

Opgaven:

'voorzienende dorpen'

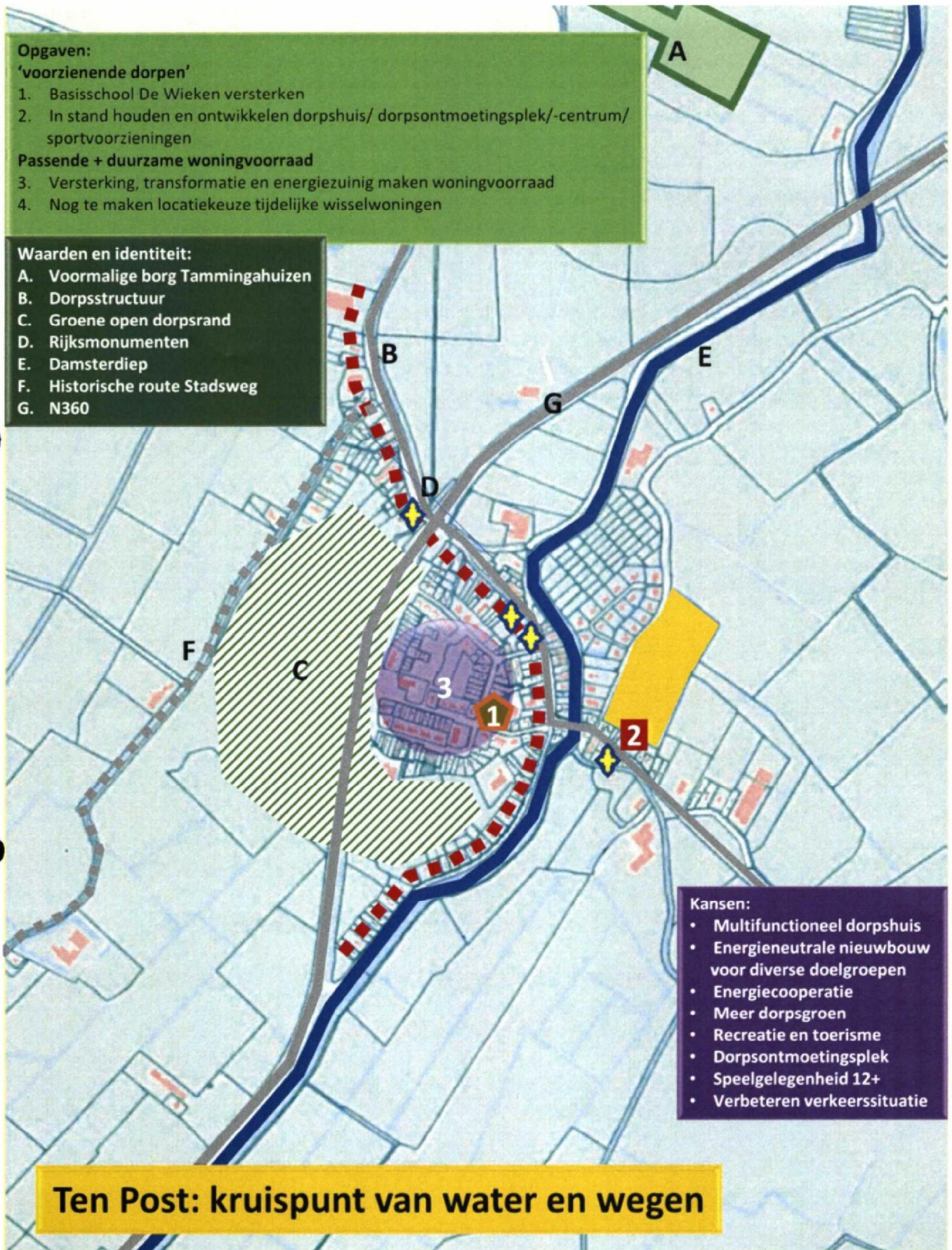
1. Basisschool De Wieken versterken
2. In stand houden en ontwikkelen dorps huis/ dorpsontmoetingsplek/-centrum/ sportvoorzieningen

Passende + duurzame woningvoorraad

3. Versterking, transformatie en energiezuinig maken woningvoorraad
4. Nog te maken locatiekeuze tijdelijke wisselwoningen

Waarden en identiteit:

- A. Voormalige borg Tammingahuizen
- B. Dorpsstructuur
- C. Groene open dorpsrand
- D. Rijksmonumenten
- E. Damsterdiep
- F. Historische route Stadsweg
- G. N360

Kansen:

- Multifunctioneel dorps huis
- Energieneutrale nieuwbouw voor diverse doelgroepen
- Energiecoöperatie
- Meer dorpsgroen
- Recreatie en toerisme
- Dorpsontmoetingsplek
- Speelgelegenheid 12+
- Verbeteren verkeerssituatie

Ten Post: kruispunt van water en wegen

Afdeling Projectmanagement
Onderwerp Gebiedsvisie Ten Boer o.g.v. MJP aardbevingsbestendig en kansrijk Groningen

Bezoekadres
H. Westerstraat 24

Postadres
Postbus 7
9790 AA Ten Boer

Telefoon
(050) 302 88 88

Telefax
(050) 302 17 00

E-mailadres
gemeente@tenboer.nl

Bank
028.50.01.272

IBAN
NL55BNGH0285001272
BIC: BNGHNL2G
BTW-nr: 001220615
KvK-nr: 01183249

Behandeld door
5.1.2e

Aan de leden van de gemeenteraad
van Ten Boer

Telefoon 06-52 77 47 46

Bijlage(n) 2

Ons kenmerk TB17.6550538

Datum 31-08-2017

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte leden van de raad,

Eind 2016 is het tweede meerjarenprogramma (MJP), met als ondertitel Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen, vastgesteld. Hiermee ligt er voor de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) een programmatische aanpak gericht op veiligheid en een kansrijke toekomst voor Groningen en de Groningers.

“Krachten bundelen”

Het MJP gaat uit van een gebiedsgerichte aanpak van de versterkingsopgave. Dit omdat de uitvoering meer moet zijn dan het objectgericht versterken van gebouwen. Hierbij wordt naast het bouwkundig versterken ook gekeken naar aspecten zoals verduurzaming, leefbaarheid (in de breedste zin van het woord) en zorg (bijvoorbeeld het levensloopbestendig maken van de woning). Dit gaat zowel om woningen als erfgoed (monumentale panden, beeldbepalende panden, stedenbouwkundige structuur).

Hierbij vinden wij het van belang krachten te bundelen en gezamenlijk (inwoners, NCG, gemeente, subsidieverstrekters, etc.) te kijken naar de kansen die de versterkingsopgave biedt.

Dit zowel om te kijken naar wat alle partijen kunnen bieden en de afstemming hiertussen, maar meer nog om wat de dorpen nodig hebben om goed gebruik te maken van de (koppel)kansen die zich aanbieden. Wij willen, het liefst samen met de NCG, de dorpen ondersteunen en stimuleren in de (financiële) kansen die de gebiedsversterkingsopgave met zich meebrengt.

GEMEENTE TEN BOER

Bladzijde 2

De NCG stelt gebiedsversterkingsplannen op. Op grond van het MJP stellen gemeenten gebiedsvisies op.

Een gebiedsvisie vormt input voor het door de NCG nog op te stellen gebiedsversterkingsplan voor de dorpen.

Daarvoor hebben wij bijgevoegde gebiedsvisie voor de gemeente Ten Boer opgesteld. Het geeft de hoofdkoers aan die we willen varen wanneer we aan de slag gaan met de opgaven voor de dorpen in onze gemeente. Deze hoofdkoers is niet nieuw, maar gebaseerd op recente door uw raad vastgestelde beleidsdocumenten, zoals de Leefbaarheidsvisie van begin dit jaar, de Woonvisie 2016-2020 en de Duurzaamheidsvisie van 2016. Daarmee bouwen we in principe voort op gemaakte keuzes en bestaand beleid.

Goede dingen doen!

De gebiedsvisie is daarmee echter geen statisch document. Het is een visie die ruimte laat om nieuwe kansen te zien en te benutten, en de koers te verleggen wanneer dat nodig is en in te spelen op veranderingen die zich aandienen. Onze inzet is de goede dingen te doen. Bestaand beleid mag dan niet in de weg staan. Het gaat dan ook veeleer om behoud van eigenheid en identiteit. Belangrijke waarden die vragen om gehandhaafd en benut te worden als ontwikkelingen, kansen of bedreigingen zich voordoen; ze vormen daarom mede het vertrekpunt.

De gebiedsvisie helpt ons zicht te krijgen op mogelijke (koppel)kansen en deze te agenderen en “op de kaart te zetten”. Daarvoor stellen we per dorp een zogenaamde kansenkaart op. De kansenkaart maakt inzichtelijk waar (koppel)kansen liggen en welke beleidskaders, uitgangspunten en waarden daarop van toepassing zijn. Als we dus ergens aan de slag gaan, met bijvoorbeeld een versterkingsopgave, weten we niet alleen wat het vertrekpunt is, maar ook wat daarvoor de bouwstenen zijn en welke wensen en ambities er voor dat gebied in beeld zijn, omdat zij bijvoorbeeld zijn benoemd in de dorpsvisie. Hierbij kijken we uiteraard ook naar wat er op de planning staat op basis van de onderhoud- en beheerprogramma's voor de openbare ruimte en bijvoorbeeld sportvoorzieningen.

Verdere agendering, prioritering en inzet van middelen vindt plaats op het moment dat de opgaven zich concreet gaan aandienen.

De eerste kansenkaart heeft betrekking op Ten Post, omdat daar de versterkingsopgave op dit moment het meest concreet is en het meest dichtbij. De andere kansenkaarten volgen later dit jaar.

GEMEENTE TEN BOER

Bladzijde 3

Kostendekking

De ambtelijke inzet voor uitvoering van de gebiedsvisie worden deels ondergebracht binnen de bestaande DVO tussen Ten Boer en Groningen. Daarnaast stellen wij een deel van de lumpsum gelden van de NCG hiervoor beschikbaar.

Fysieke maatregelen in de openbare ruimte worden zoveel mogelijk gedekt uit budgetten vanuit de lopende beheer- en onderhoudsplannen.

Daarnaast zullen wij in de wensenlijst die in september aan uw raad zal worden voorgelegd voor het onderwerp Openbare ruimte in relatie tot grootschalige versterking een investeringsbedrag aan u vragen.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Ten Boer

5.1.2e

5.1.2e

de burgemeester
N.A. van de Nadort

de secretaris
J.C. de Groot

5.1.2e